

Uppföljning av skolgranskningar 2016-2019

Rapport

Askersunds kommun

KPMG AB

2022-06-21

Antal sidor 9

Askersunds kommun
Uppföljning av skolgranskningar 2016-2019

2022-06-21

Innehållsförteckning

1	Inledning/bakgrund	2
1.1	Syfte och avgränsning	2
1.2	Revisionskriterier	2
1.3	Metod	2
2	Resultat av granskningen	3
2.1	Måluppfyllelse	3
2.2	Trygghet och studiero	6
3	Slutsats och rekommendationer	9
3.1	Rekommendationer	9

1 Inledning/bakgrund

Vi har av Askersunds kommuns revisorer fått i uppdrag att följa upp två granskningar inom skolområdet som genomfördes mellan åren 2016 och 2019. Det gäller *Granskning av arbetet för att få eleverna i grundskolan att nå kunskapsmålen* och *Granskning av arbetet kring trygghet och studiero*.

Skolinspektionen konstaterar i sin rapport "*Långvarigt låga studieresultat*"¹ att huvudmannens styrning ofta behöver utvecklas av skolor med låga studieresultat. Det kan bland annat handla om brett och ändamålsenligt stöd till rektor, riktade och anpassade insatser utifrån enskilda skolors behov och uppföljning av vidtagna åtgärders resultat.

1.1 Syfte och avgränsning

Det övergripande syftet med uppföljningen har varit att bedöma om nämnden genom sin styrning och uppföljning har vidtagit åtgärder utifrån revisionens rekommendationer och nämndens redovisning till revisionen.

Uppföljningen avser barn- och utbildningsnämnden och omfattar grundskolan.

1.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om verksamheten uppfyller

- kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 §,
- skollagen (2010:800) 1 kap. 4 § 2 st., 3 kap. 4 kap. 3, 5-7 §§, 7 kap. 19 a § 3 st. och
- tillämpbara interna regelverk, policyer och beslut.

1.3 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och intervjuer med skolchef, utvecklingsledare, tf. barn- och elevhälsoschef och representanter för elevhälsan.

Granskningen har utförts av Joakim Nertyk, certifierad kommunal yrkesrevisor och specialist samt Klara Engström, verksamhetsrevisor. Mikael Lind har deltagit i sin roll som kundansvarig.

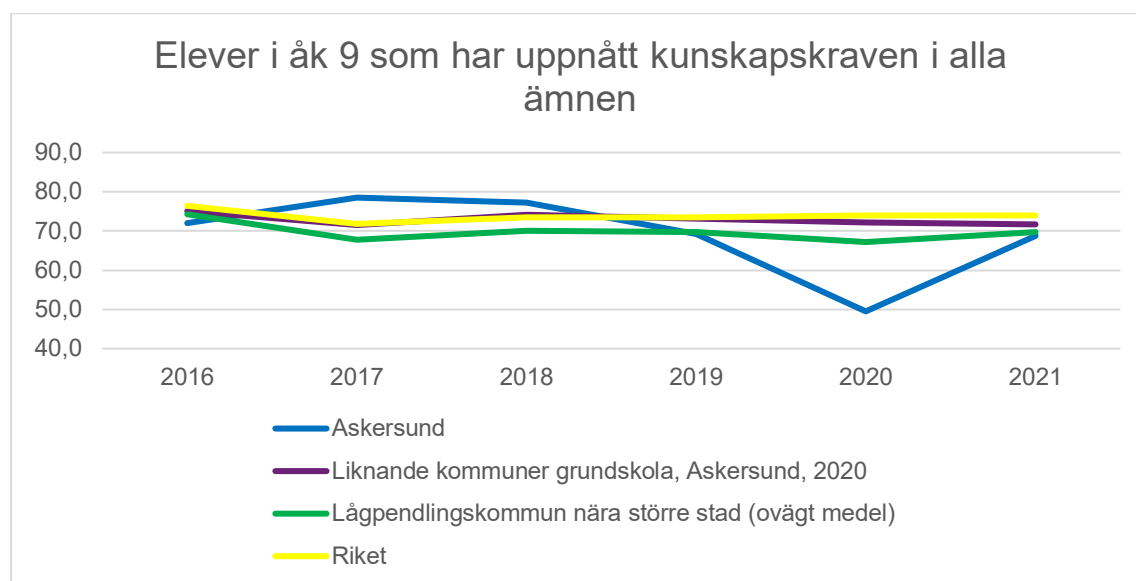
Rapporten är faktakontrollerad av skolchef och utvecklingsledare.

¹ Skolinspektionen 2021

2 Resultat av granskningen

2.1 Måluppfyllelse

Nedan redovisas översiktligt måluppfyllelsen i grundskolan i Askersunds kommun från året för den första granskningen 2015/2016 fram till det senaste läsårets slut 2020/2021.

Vår rekommendation	Nämndens svar	Resultat av uppföljning
Utreda orsakerna till den låga måluppfyllelsen i kommunen för att därefter kunna vidta verkningfulla åtgärder. Utredningen kan lämpligen ta avsteg i nämndens styrning och uppföljning, pedagogiskt ledarskap samt utvecklings- och kvalitetsarbetet.	Nämnden svarar genom att hänvisa till de svar som givits till Skolinspektionen på deras tillsyn. I ett andra svar av den 19 september 2019 redovisar nämnden ett svar specifikt till revisionen som primärt handlar om att kommunens arbete följer lag och allmänna råd. Mallar redovisas för bl.a. kartläggning av extra anpassningar och särskilt stöd och beslut kopplade till särskilt stöd. ” Just nu pågår arbete med att ta fram sätt att utvärdera extra anpassningar och	Barn- och utbildningsförvaltningen tar årligen fram ett dokument över läsårets systematiska kvalitetsarbete. Den senaste versionen gäller för 2020-2021. Av planen framgår nämndens vision, KF:s mål för grundskolan samt nämndens mål utöver KF:s. Förutom de statliga målen handlar tre av kommunens mål om kunskapskrav och progression i årskurserna 2,3,6 och 9. Av rapporten framgår vidare att förvaltningen har arbetat med skolledar-

	särskilt stöd.” Det systematiska kvalitetsarbetet har förändrats sedan granskningen 2016 och är under utveckling enligt svaret. Även statsbidrag har beviljats för att måluppfyllelsen ska öka.	organisationen bl.a. för att stärka rektors specialisering.²
Granskningen indikerar att initierade tidiga insatser behöver utvecklas för barn som upplevs ha svårt att uppnå kunskapsmålen i de tidiga årskurserna. Stödinsatser behöver oftare sättas in i tidig skol-ålder, och de bör också komma tidigt efter att behov identifierats. Nämnden bör säkerställa att detta sker och ha en löpande dialog med låg- och mellanstadierektorer rörande verksamhetens utveckling.	Nämnden svarar genom att hänvisa till de svar som givits till Skolinspektionen på deras tillsyn. Frågan belyses inte närmare än vad som anges ovan om kartläggning mallar och kvalitetsarbete. För styrning av arbetet med tidigare insatser har barn- och utbildningsförvaltningen beslutat om matematik- respektive språkplan för förskola och skola.	För innevarande läsår finns uppdaterade språk- och matematikplaner. Planerna är beslutade av förvaltningens ledningsgrupp 2021-05-20 I kvalitetsrapporten redovisas hur kvalitetsarbetet ska bedrivas i ett årshjul. Till nämnden redovisas både skol-enheternas kvalitetsplaner (juni) och förvaltningens (nov/dec) Av kvalitetsrapporten framgår att resurser fr.om. 2021 inte kommer att fördelas efter elevers olika förutsättningar och behov, då tilldelade resurser totalt knappt motsvarar bas-kostnaderna för befintlig skolstruktur. ”Det är generellt svårt att möta kraven för elever i behov av särskilt stöd”.³ Det särskilda stödet uppges inte kunnat ges likvärdig vid kommunens skolenheter. Förvaltningen uppmärksammar skillnader i måluppfyllelse vad gäller läs-förståelsen i årskurs 2,

² Barn- och utbildningsförvaltning *Systematiskt kvalitetsarbete för 2020-2021*, sid. 11

³ Barn- och utbildningsförvaltning *Systematiskt kvalitetsarbete för 2020-2021*, sid. 15

		men bedömer att uppgifterna svårligen kan analyseras då elevantalet vid flera skolenheter är så lågt.⁴ Tidiga insatser i matematik följs inte särskilt upp i kvalitetsrapporten. Av nämndens protokoll framgår att särskilt stöd och måluppfyllelse kontinuerligt följs i dialog med verksamheten.⁵

Skolinspektionen genomförde hösten 2021 en kvalitetsgranskning i Askersunds kommun.⁶ Myndigheten ansåg att huvudmannen i låg utsträckning gjorde relevanta analyser av studieresultat och trygghet. Huvudmannen bedömdes även i låg utsträckning vidta relevanta kompensatoriska åtgärder.

I Askersund har det enligt intervju med skolchef och utvecklingsledare under flera år förts en diskussion om skolstrukturen. Barn- och utbildningsnämnden överlät frågan till kommunstyrelsen som fattade beslut förra året. Skolchefen menar att frågan idag är förd från dagordningen. Det systematiska kvalitetsarbetet har inte varit tillfredsställande, vilket gör att huvudmannen inte kan ge välgrundande svar på orsaken till graden av måluppfyllelse eller om arbetet med tidiga insatser i form av extra anpassningar och särskilt stöd är tillfredsställande.

Utvecklingsledaren framför att ett strukturerat arbete med att hålla nämnden informerad om elevernas kunskapsutveckling och om hur arbetet bedrivs på enheterna har påbörjats. Det systematiska kvalitetsarbetet är också under utveckling. Årshjul har tagits fram för vad som ska följas upp och när det ska ske.⁷

2.1.1 Bedömning

Utifrån de uppgifter som har framkommit i uppföljningen bedömer vi att barn- och utbildningsnämnden inte har säkerställt att rektor vid varje skolenhet har förutsättningar att planera sådant stöd som krävs inom ram för tidiga insatser eller särskilt stöd. Beslut om ny skolstruktur har fattats och det är vid tiden för granskningen inte möjligt att uttala sig om åtgärden är tillräcklig så att förutsättningar för extra anpassning och särskilt stöd finns vid varje skolenhet. Nämnden har under det senaste året däremot säkerställt att det finns en dialog mellan huvudman och verksamhet. Vi konstaterar också att förvaltningen utvecklar en ny struktur för det systematiska kvalitetsarbetet utifrån de mål som statens har satt upp i sina styrdokument. Det är mycket angeläget att det

⁴ Barn- och utbildningsförvaltning *Systematiskt kvalitetsarbete för 2020-2021*, sid. 24 ff

⁵ BUN 2021-09-22 § 86, BUN 2021-12-15 § 114, BUN 2022-03-16 § 18, BUN 2022-04-13 § 37

⁶ Skolinspektionen (Dnr-SI 2021:4225, 2022-01-12) Beslut efter regelbunden kvalitetsgranskning av Askersunds kommun

⁷ Yrkesrevisorn har fått ta del av utkast till årshjul.

systematiska kvalitetsarbetet lägger fokus på de statliga målen och att riskområden som identifierats särskilt följs upp och åtgärder vidtas. Utifrån intervjuer och dokument bedömer vi att den struktur för det systematiska kvalitetsarbetet som är under utveckling kommer att stödja huvudmannens styrning av grundskolan för en hög måluppfyllelse

2.2 Trygghet och studiero

Vår rekommendation	Nämndens svar	Resultat av uppföljning
Säkerställa att det systematiska kvalitetsarbetet på enhets- och huvudmannanivå innefattar uppföljning och analyser av arbetet med trygghet och studiero. Säkerställa att rapportering till nämnden innefattar analyser av enkäter och det systematiska kvalitetsarbetet i stort för att adekvata åtgärder ska kunna vidtas.	Det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå behöver utvecklas och förvaltningens utvecklingsledare har fått i uppdrag att ta fram en reviderad version av kvalitetsarbete med ett större fokus på uppföljning, analys av behov och skillnader samt resursfördelning och prioriteringar utifrån resultat och måluppfyllelse. Rektoremas arbete för att försäkra trygghet och studiero kommer att följas upp av huvudmannen i det systematiska kvalitetsarbete som förvaltningen kommer att presentera under vårterminen 2020.	Vid nämndens sammanträde i november 2021 redovisas enkät om barns- och ungas hälsa (ELSA-enkät).⁸ Av kvalitetsrapport 2020/2021 framgår att arbetet med normer och värden följs upp.⁹ Under läsåret påbörjades ett utvecklingsarbete med fokus på trygghet, studiero och samverkan mellan elevhälsa och ledningsgrupp. I kvalitetsrapporten redovisas elevernas¹⁰ svar på elevhälsoenkät. Svaren analyseras utifrån ålder och kön. Förvaltningen redovisar hinder för hög måluppfyllelse och prioriteringar inom området trygghet och studiero.¹¹ även här identifieras skolstrukturen som en förklaring till bristande förutsättningar för trygghet och studiero inte minst vad gäller förutsättningar för elevhälsan

⁸ BUN 2021-11-24 § 104

⁹ Barn- och utbildningsförvaltning *Systematiskt kvalitetsarbete för 2020-2021*, sid. 20

¹⁰ Gäller i elever i förskoleklass, årskurs 4 och 7 vad gäller upplevd trygghet och årskurs 4 och 7 vad gäller upplevd studiero.

¹¹ Barn- och utbildningsförvaltning *Systematiskt kvalitetsarbete för 2020-2021*, sid. 29

		att arbeta förebyggande och hälsofrämjande.
Genomföra en kartläggning av den samverkan som finns med socialnämnden, på alla nivåer, och eventuellt komplettera med insatser och forum för att säkerställa en ändamålsenlig samverkan som tillförsäkrar att enskilda elever, vid behov, får de stöd de har rätt till. Formalisera samverkan med socialnämnden och dess syfte för att tillförsäkra att enskilda elever, vid behov, får insatser enligt socialtjänstlagen.	Samverkan med socialtjänsten är en viktig och prioriterad fråga och samverkan pågår på enhetsnivå, förvaltningsnivå och nämndnivå. Riktade satsningar för att förbättra och utveckla samverkan pågår i flera projekt som syftar till att försäkra stöd och tidiga insatser till barn och elever. Nämnden redovisar också vilka projekt som är på gång och för handlingsplan under revision.	”Ett pågående arbete i projektform kallat Tidiga samordnade insatser (TSI) har varit aktuellt de senaste två åren. Projektet fokuserar på två ämnen, flickors psykiska ohälsa samt ökad samverkan” mellan skola och socialtjänst.¹² TSI kommer att fortsätta till 2023 och haka i projektet Tillsammans för alla barns bästa (TABB), som även det inkluderar samverkan mellan skola och socialtjänst. Samverkan sker också om elever med hög skolfrånvaro. Befintliga rutiner för hur samverkan ska bedrivas har reviderats i samverkan. Sedan november 2019 finns en handlingsplan för samverkan mellan förvaltningarna beträffande insatser för barn och unga. Nämnden beslutade om att anta reviderad plan i april 2022.¹³ Av kvalitetsrapporten framgår att kommunen står inför stora utmaningar vad gäller att möta elevernas behov av olika insatser. Förvaltningen menar att befintlig skolstruktur inte korrelerar med avsatta resurser, vilket också försvårar för

¹² Barn- och utbildningsförvaltning *Systematiskt kvalitetsarbete för 2020-2021*, sid. 18

¹³ BUN 2022-04-13 § 34

		kommunen att klara kompetensförsörjningen. Revisionen konstaterade i 2021-års granskning av samverkan kring barn som far illa eller är i riskzonen att de båda granskade nämnderna bör göra en genomlysning av samverkan samt vidta lämpliga åtgärder samt systematiskt följa upp att samverkan bedrivs enligt nationella och kommunala styrdokument. Åtgärder inom detta område har inte redovisats.

Vilket har framgått ovan anser skolchefen att frågan om skolstruktur nu är fördd från dagordningen efter beslut av kommunstyrelsen.

I utkast till årshjul för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete framgår att ELSA-enkäten kontinuerligt kommer att följas upp liksom samverkan mellan skola och socialtjänst. I intervjuer framgår att samverkan mellan skola och socialtjänst i stort fungerar väl. I workshop mellan myndigheterna har samverkan nyligen följts upp och styrkort och förbättringsområden identifierats, enligt skolchef och elevhälsoschef. Skolchefen anser att strukturen för samverkan är god, men att den kan utvecklas. Vid tiden för granskningen pågick ett arbete med att samordna och permanenta det arbete som har drivits inom ram för de båda projektet TSI och TABB.

I intervjuer med representanter för elevhälsan framgår att socialtjänstens sekretess upplevs som ett hinder för samverkan kring enskilda barn och unga. För övrigt bedrivs samverkan i en rad olika fora. Familjecentralen har funnits länge och det stödjer tidiga stödsatser till familjer med barn i förskolan. Varje skolenhet har en kontaktperson på socialtjänsten som deltar ett par gånger per år i enhetens elevhälsoteam. Elevhälsan menar också att det i allmänhet är lätt att vända sig till socialtjänsten för att få råd och stöd.

2.2.1 Bedömning

Vi bedömer att barn- och utbildningsnämnden har vidtagit åtgärder vad gäller uppföljning av trygghet och studiero, men att redovisade uppgifter i högre grad behöver analyseras. Det gäller även om det kan vara svårt att göra analyser på aggregerad nivå då elevantalet är förhållandevis lågt. Brister har identifierats och förslag på åtgärder tagits fram. Utifrån kvalitetsrapport för läsåret 2020/2021 konstaterar vi dock att nämnden står inför betydande utmaningar vad gäller att tillförsäkra eleverna en likvärdig utbildning och påtalar att adekvata och riktade insatser bör vidtas.

Vi bedömer att rekommendationen att "genomföra en kartläggning av den samverkan som finns med socialnämnden, på alla nivåer" har följts genom nyligen genomförd workshop. Det är viktigt att de brister som identifieras åtgärdas och att samverkan kontinuerligt följs upp. Det senare säkras genom utkast till årshjul för systematiskt kvalitetsarbete, som redovisats för granskande revisor

Vi bedömer att det finns en struktur för samverkan mellan socialtjänst och skola som både kan stödja tidiga insatser och ändamålsenliga arbetssätt.

3 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån uppföljningens syfte är att barn- och utbildningsnämnden till viss del har vidtagit åtgärder i enlighet med revisionens rekommendationer från granskningarna 2016 och 2019. Vi bedömer dock att nämnden inte säkerställer att tidiga stödinsatser görs eller att särskilt stöd ges likvärdigt och kompensatorisk vid kommunens skolenheter.

Uppföljning av trygghet och studiero görs, men analysen behöver utvecklas och åtgärder då brister identifieras vidtas. Samverkan bedrivs mellan skola och socialtjänst i en struktur som stödjer kontinuitet och långsiktighet. Det är avgörande att samverkan kontinuerligt följs både för att säkerställa att samverkan bedrivs och att arbetet är ändamålsenligt så att myndigheternas insatser för barn och unga är ändamålsenliga och effektiva. Utkast till årshjul stödjer detta.

3.1 Rekommendationer

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi barn- och utbildningsnämnden att:

- säkerställa att ett systematiskt kvalitetsarbete bedrivs enligt lag, där målen för utbildningen följs upp, nödvändiga åtgärder vidtas och utbildningen utvecklas. (4 kap. 3,5 och 7 §§ SkoL)

Datum som ovan

KPMG AB

Joakim Nertyk
Certifierad kommunal revisor, specialist

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.